

Tác động của đổi mới xanh đến hiệu quả phát triển bền vững của doanh nghiệp

Nguyễn Thị Minh¹

Ngày nhận bài: 27/02/2026 | Ngày gửi phản biện: 04/3/2026 | Ngày duyệt đăng: 26/3/2026

Tóm tắt: Đổi mới xanh đang trở thành xu hướng quan trọng trong hoạt động của doanh nghiệp. Nghiên cứu này nhằm phân tích tác động của đổi mới xanh đến hiệu quả phát triển bền vững của doanh nghiệp. Nghiên cứu sử dụng phương pháp tổng hợp lý thuyết kết hợp phân tích định tính và định lượng nhằm đánh giá mối quan hệ giữa đổi mới xanh và các yếu tố kinh tế, môi trường và xã hội trong doanh nghiệp. Kết quả nghiên cứu cho thấy, đổi mới xanh có tác động tích cực đến hiệu quả hoạt động, nâng cao khả năng cạnh tranh và thúc đẩy sự phát triển bền vững của doanh nghiệp. Từ đó, bài viết đề xuất một số giải pháp nhằm thúc đẩy doanh nghiệp áp dụng đổi mới xanh trong hoạt động sản xuất kinh doanh.

Từ khóa: Đổi mới xanh, phát triển bền vững, doanh nghiệp, hiệu quả hoạt động.

The Impact of Green Innovation on the Sustainable Development Effectiveness of Businesses

Abstract: Green innovation is becoming a crucial trend in business operations. This research aims to analyze the impact of green innovation on the sustainable development performance of businesses. The study uses a theoretical synthesis method combined with qualitative and quantitative analysis to assess the relationship between green innovation and economic, environmental, and social factors within businesses. The research results show that green innovation has a positive impact on operational efficiency, enhances competitiveness, and promotes sustainable development of businesses. Based on this, the study proposes several solutions to encourage businesses to adopt green innovation in their production and business activities.

Keywords: Green innovation, sustainable development, businesses, operational efficiency.

1. Đổi mới xanh với hiệu quả phát triển bền vững của doanh nghiệp trong nước và trên thế giới hiện nay

Hiện nay, phát triển bền vững đã trở thành định hướng quan trọng đối với các doanh nghiệp trên toàn thế giới. Để đạt được mục tiêu này, nhiều doanh nghiệp đã chú trọng đến việc triển khai các hoạt động đổi mới xanh nhằm giảm thiểu tác động tiêu cực đến môi trường đồng thời nâng cao hiệu quả hoạt động sản xuất kinh doanh.

Đổi mới xanh được hiểu là quá trình phát triển và áp dụng các công nghệ, sản phẩm, quy trình và phương thức quản trị thân thiện với môi trường nhằm sử dụng hiệu quả tài nguyên, giảm phát thải và thúc đẩy phát triển bền vững. Đổi mới xanh đã trở thành một trong những chiến lược quan trọng giúp doanh nghiệp nâng cao năng lực cạnh tranh và thích ứng với các yêu cầu ngày càng khắt khe của thị trường quốc tế.

Trên thế giới, nhiều doanh nghiệp lớn đã tích cực triển khai các chiến lược đổi mới xanh trong hoạt động sản xuất và kinh doanh. Các tập đoàn như Tesla, Unilever và IKEA đã áp dụng nhiều giải pháp đổi mới xanh như sử dụng năng lượng tái tạo, phát triển sản phẩm thân thiện với môi trường và tối ưu hóa chuỗi cung ứng theo hướng bền vững. Những doanh nghiệp này không chỉ đạt được hiệu quả kinh tế mà còn nâng cao hình ảnh thương hiệu và trách nhiệm xã hội đối với cộng đồng (Trần Thị Bích Hợp, 2025).

Tại Việt Nam, đổi mới xanh đang dần trở thành xu hướng tất yếu đối với các doanh nghiệp. Nhiều doanh nghiệp bắt đầu chú trọng đầu tư vào công nghệ sản xuất sạch hơn, tiết kiệm năng lượng và giảm phát thải trong quá trình sản xuất. Một số doanh nghiệp lớn như Vinamilk, Vingroup và Hòa Phát đã

¹ TS., Trường Đại học Công nghiệp Việt-Hung; Email: Nguyenthiminh@viu.edu.vn

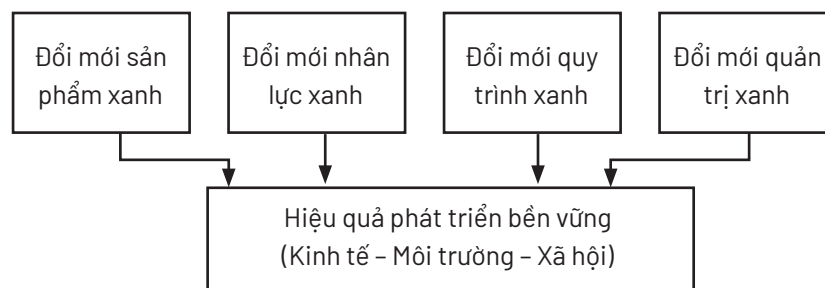
triển khai các chiến lược phát triển bền vững gắn với đổi mới xanh nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động và đáp ứng các tiêu chuẩn môi trường quốc tế. Đổi mới xanh có thể tác động đến hiệu quả phát triển bền vững của doanh nghiệp thông qua ba khía cạnh chính. Thứ nhất là hiệu quả kinh tế, thể hiện ở việc giảm chi phí sản xuất, nâng cao hiệu quả sử dụng tài nguyên và tăng khả năng cạnh tranh trên thị trường. Thứ hai là hiệu quả môi trường, thể hiện ở việc giảm phát thải, hạn chế ô nhiễm và bảo vệ hệ sinh thái. Thứ ba là hiệu quả xã hội, thể hiện ở việc nâng cao trách nhiệm xã hội của doanh nghiệp và cải thiện hình ảnh thương hiệu trong mắt người tiêu dùng.

Dựa trên các nghiên cứu trước đây, bài viết xây dựng mô hình nghiên cứu nhằm phân tích mối quan hệ giữa đổi mới xanh và hiệu quả phát triển bền vững của doanh nghiệp.

Mô hình nghiên cứu đề xuất

Đổi mới xanh trong doanh nghiệp bao gồm bốn thành phần chính: i) Đổi mới sản phẩm xanh; ii) Đổi mới nhân lực xanh; iii) Đổi mới quy trình xanh; iv) Đổi mới quản trị xanh. Hiệu quả phát triển bền vững của doanh nghiệp được thể hiện thông qua ba trụ cột (kinh tế - môi trường - xã hội).

Mô hình nghiên cứu này làm rõ vai trò của đổi mới xanh trong việc nâng cao hiệu quả hoạt động và thúc đẩy phát triển bền vững của doanh nghiệp trong bối cảnh kinh tế hiện nay.

H1: Đổi mới sản phẩm xanh có tác động tích cực đến phát triển bền vững của doanh nghiệp.

H2: Đổi mới nhân lực xanh có tác động tích cực đến phát triển bền vững của doanh nghiệp.

H3: Đổi mới quy trình xanh có tác động tích cực đến phát triển bền vững của doanh nghiệp.

H4: Đổi mới quản trị xanh có tác động tích cực đến phát triển bền vững của doanh nghiệp.

Dữ liệu được thu thập thông qua khảo sát các doanh nghiệp hoạt động trong nhiều lĩnh vực khác nhau. Số lượng mẫu khảo sát: 186 doanh nghiệp.

Bảng 1. Đặc điểm mẫu khảo sát

Tiêu chí	Phân loại	Số lượng	Tỷ lệ (%)
Lĩnh vực hoạt động	Sản xuất - công nghiệp	62	33,3
	Thương mại	48	25,8
	Dịch vụ	51	27,4
	Nông nghiệp	25	13,5
	Tổng	186	100
Địa bàn doanh nghiệp	Miền Bắc	81	43,5
	Miền Trung	41	22,0
	Miền Nam	64	34,5
	Tổng	186	100
Quy mô doanh nghiệp	Doanh nghiệp nhỏ	74	39,8
	Doanh nghiệp vừa	68	36,6
	Doanh nghiệp lớn	44	23,6
	Tổng	186	100

Số năm hoạt động	Dưới 5 năm	39	21,0
	5 – 10 năm	67	36,0
	10 – 20 năm	54	29,0
	Trên 20 năm	26	14,0
	Tổng	186	100

Bảng 2. Các biến trong nghiên cứu được đo lường bằng thang đo Likert 6 mức độ

Biến	Nội dung	Biến	Nội dung
GI	Đổi mới xanh	PR	Đổi mới quy trình
SP	Đổi mới sản phẩm	MG	Đổi mới quản trị
NL	Đổi mới nhân lực	SD	Phát triển bền vững

Các phương pháp phân tích được sử dụng gồm: i) Kiểm định độ tin cậy Cronbach's Alpha; ii) Phân tích nhân tố khám phá (EFA); iii) Phân tích hồi quy tuyến tính.

Bảng 3. Kiểm định Cronbach Alpha

Thang đo	Cronbach Alpha
Đổi mới sản phẩm	0,82
Đổi mới nhân lực	0,78
Đổi mới quy trình	0,82
Đổi mới quản trị	0,84
Phát triển bền vững	0,88

Kết quả cho thấy các thang đo đều đạt độ tin cậy cao.

Bảng 4. Kết quả phân tích hồi quy

Biến	Beta	Sig
Đổi mới sản phẩm	0,35	0,000
Đổi mới nhân lực	0,32	0,000
Đổi mới quy trình	0,29	0,001
Đổi mới quản trị	0,31	0,000

Kết quả cho thấy các yếu tố đổi mới xanh đều có tác động tích cực đến phát triển bền vững của doanh nghiệp.

2. Thời cơ và thách thức của đổi mới xanh trong các doanh nghiệp hiện nay

Hiện nay, nền kinh tế toàn cầu đang chuyển dịch theo hướng phát triển bền vững, đổi mới xanh đang trở thành xu hướng quan trọng trong hoạt động của doanh nghiệp. Tuy nhiên, quá trình triển khai đổi mới xanh trong doanh nghiệp hiện nay vừa mang lại nhiều cơ hội, vừa đặt ra không ít thách thức.

2.1. Thời cơ đối với đổi mới xanh

Xu hướng phát triển kinh tế xanh và kinh tế tuần hoàn trên thế giới đang tạo ra nhiều cơ hội cho các doanh nghiệp. Nhiều quốc gia và tổ chức quốc tế đã đưa ra các chính sách khuyến khích doanh nghiệp áp dụng các giải pháp sản xuất thân thiện với môi trường nhằm giảm phát thải khí nhà kính và sử dụng hiệu quả tài nguyên. Điều này tạo động lực để các doanh nghiệp chuyển đổi sang mô hình sản xuất xanh nhằm đáp ứng các tiêu chuẩn môi trường ngày càng khắt khe của thị trường quốc tế.

Sự phát triển của khoa học và công nghệ cũng mở ra nhiều cơ hội cho việc triển khai đổi mới xanh trong doanh nghiệp. Các công nghệ mới như năng lượng tái tạo, công nghệ sản xuất sạch hơn, trí tuệ nhân tạo và internet vạn vật đang giúp doanh nghiệp tối ưu hóa quy trình sản xuất, giảm thiểu lãng phí và nâng

cao hiệu quả sử dụng nguồn lực. Việc ứng dụng các công nghệ này không chỉ giúp doanh nghiệp giảm tác động tiêu cực đến môi trường mà còn nâng cao năng suất và hiệu quả hoạt động (Đức Mạnh, 2024).

Sự thay đổi trong hành vi tiêu dùng của xã hội. Người tiêu dùng ngày càng quan tâm đến các sản phẩm thân thiện với môi trường và có xu hướng ưu tiên lựa chọn các doanh nghiệp có trách nhiệm xã hội. Điều này tạo ra áp lực nhưng đồng thời cũng mở ra cơ hội cho các doanh nghiệp đầu tư vào đổi mới xanh nhằm nâng cao uy tín thương hiệu và mở rộng thị trường.

Ngoài ra, quá trình hội nhập kinh tế quốc tế cũng tạo điều kiện thuận lợi để các doanh nghiệp tiếp cận với nguồn vốn, công nghệ và kinh nghiệm quản lý tiên tiến từ các quốc gia phát triển. Việc hợp tác với các đối tác quốc tế giúp doanh nghiệp nâng cao năng lực đổi mới sáng tạo và thúc đẩy quá trình chuyển đổi sang mô hình phát triển bền vững.

2.2. Thách thức đối với đổi mới xanh

Mặc dù mang lại nhiều lợi ích, việc triển khai đổi mới xanh trong doanh nghiệp vẫn đối mặt với nhiều khó khăn và thách thức.

Thứ nhất, chi phí đầu tư ban đầu cho các công nghệ xanh thường khá cao. Việc chuyển đổi sang các dây chuyền sản xuất thân thiện với môi trường đòi hỏi doanh nghiệp phải đầu tư lớn vào thiết bị, công nghệ và hệ thống quản lý môi trường. Điều này đặc biệt khó khăn đối với các doanh nghiệp nhỏ và vừa do hạn chế về nguồn lực tài chính.

Thứ hai, nhiều doanh nghiệp vẫn còn thiếu kiến thức và kinh nghiệm trong việc triển khai các giải pháp đổi mới xanh. Việc áp dụng công nghệ mới đòi hỏi nguồn nhân lực có trình độ chuyên môn cao cũng như sự thay đổi trong phương thức quản lý và tổ chức sản xuất. Tuy nhiên, nguồn nhân lực có chuyên môn về quản lý môi trường và công nghệ xanh tại nhiều doanh nghiệp vẫn còn hạn chế.

Thứ ba, hệ thống chính sách và cơ chế hỗ trợ đổi mới xanh tại một số quốc gia vẫn chưa thực sự đồng bộ. Các doanh nghiệp đôi khi gặp khó khăn trong việc tiếp cận các nguồn vốn hỗ trợ, chương trình chuyên giao công nghệ hoặc các chính sách ưu đãi về thuế và tín dụng xanh.

Ngoài ra, việc thay đổi nhận thức và thói quen trong hoạt động sản xuất kinh doanh cũng là một thách thức lớn. Nhiều doanh nghiệp vẫn tập trung vào mục tiêu lợi nhuận ngắn hạn mà chưa nhận thức đầy đủ về lợi ích lâu dài của phát triển bền vững và đổi mới xanh (Nguyễn Nguyên, 2023).

Do đó, để thúc đẩy quá trình đổi mới xanh trong doanh nghiệp, cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa Nhà nước, doanh nghiệp và các tổ chức nghiên cứu nhằm xây dựng môi trường thuận lợi cho việc phát triển các mô hình kinh doanh bền vững.

3. Một số khuyến nghị và giải pháp thúc đẩy đổi mới xanh đến hiệu quả phát triển bền vững của doanh nghiệp

Trong bối cảnh nền kinh tế toàn cầu đang chuyển dịch theo hướng phát triển bền vững, đổi mới xanh đã trở thành một yếu tố quan trọng giúp doanh nghiệp nâng cao năng lực cạnh tranh và thích ứng với các yêu cầu ngày càng khắt khe về môi trường. Để thúc đẩy quá trình đổi mới xanh và nâng cao hiệu quả phát triển bền vững của doanh nghiệp, cần triển khai đồng bộ nhiều giải pháp từ phía Nhà nước, doanh nghiệp và các tổ chức liên quan.

Hoàn thiện cơ chế, chính sách hỗ trợ đổi mới xanh

Trước hết, Nhà nước cần tiếp tục hoàn thiện hệ thống cơ chế, chính sách nhằm tạo môi trường thuận lợi cho các doanh nghiệp triển khai các hoạt động đổi mới xanh. Các chính sách hỗ trợ cần tập trung vào việc khuyến khích doanh nghiệp đầu tư vào công nghệ sạch, tiết kiệm năng lượng và giảm phát thải khí nhà kính. Cụ thể, cần mở rộng các chính sách ưu đãi về thuế đối với các doanh nghiệp áp dụng công nghệ thân thiện với môi trường, đồng thời xây dựng các chương trình tín dụng xanh với lãi suất ưu đãi nhằm hỗ trợ doanh nghiệp trong quá trình chuyển đổi công nghệ. Bên cạnh đó, Nhà nước cũng cần tăng cường đầu tư cho các chương trình nghiên cứu khoa học và đổi mới sáng tạo trong lĩnh vực công nghệ xanh nhằm thúc đẩy việc phát triển và ứng dụng các giải pháp sản xuất bền vững. Ngoài ra, việc xây dựng các tiêu chuẩn và quy định về môi trường rõ ràng, minh bạch cũng sẽ góp phần định hướng hoạt động của doanh nghiệp theo hướng phát triển bền vững (Nguyễn Văn Hòa, 2023).

Thúc đẩy doanh nghiệp xây dựng chiến lược phát triển bền vững

Bên cạnh sự hỗ trợ từ phía Nhà nước, bản thân các doanh nghiệp cũng cần chủ động xây dựng và triển khai các chiến lược phát triển bền vững gắn với đổi mới xanh. Doanh nghiệp cần tích hợp các mục tiêu bảo vệ môi trường vào chiến lược kinh doanh dài hạn nhằm đảm bảo sự phát triển ổn định và bền vững.

Một trong những giải pháp quan trọng là đầu tư vào công nghệ sản xuất sạch hơn, tối ưu hóa quy trình sản xuất và sử dụng hiệu quả các nguồn tài nguyên. Việc áp dụng các công nghệ tiết kiệm năng lượng, tái chế chất thải và sử dụng nguyên liệu thân thiện với môi trường không chỉ giúp giảm thiểu tác động tiêu cực đến môi trường mà còn góp phần giảm chi phí sản xuất và nâng cao hiệu quả hoạt động của doanh nghiệp. Ngoài ra, doanh nghiệp cũng cần chú trọng phát triển các sản phẩm xanh nhằm đáp ứng nhu cầu ngày càng tăng của người tiêu dùng đối với các sản phẩm thân thiện với môi trường (Lê Thị Thu Hà, 2024). Việc xây dựng thương hiệu gắn với các giá trị bền vững sẽ giúp doanh nghiệp nâng cao uy tín và mở rộng thị trường trong bối cảnh cạnh tranh ngày càng gay gắt.

Phát triển nguồn nhân lực và nâng cao nhận thức về đổi mới xanh

Nguồn nhân lực đóng vai trò quan trọng trong việc triển khai thành công các hoạt động đổi mới xanh trong doanh nghiệp. Do đó, các doanh nghiệp cần chú trọng đào tạo và nâng cao năng lực cho đội ngũ nhân viên về quản lý môi trường, công nghệ xanh và phát triển bền vững. Việc tổ chức các chương trình đào tạo, hội thảo và chia sẻ kinh nghiệm về đổi mới xanh sẽ giúp nâng cao nhận thức của người lao động về tầm quan trọng của bảo vệ môi trường và sử dụng hiệu quả tài nguyên. Đồng thời, doanh nghiệp cũng cần xây dựng văn hóa doanh nghiệp hướng tới phát triển bền vững nhằm khuyến khích sự tham gia tích cực của toàn bộ nhân viên trong quá trình triển khai các sáng kiến đổi mới xanh (Phạm Quang Trung, 2023).

Tăng cường hợp tác và chuyển giao công nghệ

Một giải pháp quan trọng khác nhằm thúc đẩy đổi mới xanh trong doanh nghiệp là tăng cường sự hợp tác giữa doanh nghiệp với các viện nghiên cứu, trường đại học và các tổ chức khoa học công nghệ. Sự hợp tác này sẽ giúp doanh nghiệp tiếp cận với các công nghệ mới, các mô hình sản xuất tiên tiến và các giải pháp quản lý hiện đại. Bên cạnh đó, việc tham gia vào các mạng lưới hợp tác quốc tế cũng giúp doanh nghiệp học hỏi kinh nghiệm từ các quốc gia phát triển trong việc triển khai các mô hình sản xuất xanh và phát triển bền vững. Thông qua các hoạt động hợp tác và chuyển giao công nghệ, doanh nghiệp có thể nâng cao năng lực đổi mới sáng tạo và đẩy nhanh quá trình chuyển đổi sang mô hình kinh doanh bền vững (Nguyễn Thị Hồng Nhung, 2024).

Thúc đẩy mô hình kinh tế tuần hoàn trong doanh nghiệp

Cuối cùng, việc áp dụng mô hình kinh tế tuần hoàn là một giải pháp quan trọng giúp doanh nghiệp thực hiện đổi mới xanh và nâng cao hiệu quả phát triển bền vững. Mô hình này tập trung vào việc tối ưu hóa việc sử dụng tài nguyên thông qua các hoạt động tái sử dụng, tái chế và giảm thiểu chất thải trong quá trình sản xuất. Khi áp dụng mô hình kinh tế tuần hoàn, doanh nghiệp không chỉ giảm thiểu tác động tiêu cực đến môi trường mà còn tận dụng hiệu quả các nguồn lực sẵn có, từ đó nâng cao hiệu quả kinh tế và giảm chi phí sản xuất (Phan Thị Thu Hiền, 2023). Đây được xem là một trong những hướng đi quan trọng giúp doanh nghiệp thích ứng với xu hướng phát triển bền vững trong nền kinh tế hiện đại. Nhìn chung, việc thúc đẩy đổi mới xanh trong doanh nghiệp cần có sự phối hợp chặt chẽ giữa Nhà nước, doanh nghiệp và các tổ chức liên quan. Khi các giải pháp này được triển khai đồng bộ và hiệu quả, đổi mới xanh sẽ trở thành động lực quan trọng giúp doanh nghiệp nâng cao hiệu quả hoạt động, tăng cường khả năng cạnh tranh và hướng tới phát triển bền vững trong dài hạn.

Tài liệu tham khảo

1. Lê Thị Thu Hà (2024). Chuyển đổi xanh trong doanh nghiệp Việt Nam: Cơ hội và thách thức. *Tạp chí Tài chính*, 3, 67–71.
2. Phan Thị Thu Hiền (2023). Vai trò của đổi mới xanh đối với phát triển bền vững của doanh nghiệp Việt Nam. *Tạp chí Khoa học Thương mại*, 170, 78–85.
3. Nguyễn Văn Hòa (2023). Phát triển kinh tế xanh tại Việt Nam trong bối cảnh chuyển đổi mô hình tăng trưởng. *Tạp chí Kinh tế và Dự báo*, 29, 45–49.
4. Trần Thị Bích Hợp (2025). Phát triển kinh doanh xanh ở Việt Nam: Xu hướng, thực trạng và giải pháp. *Tạp chí Công Thương*, 234–239.
5. Đức Mạnh (2024). Đổi mới sáng tạo trong doanh nghiệp ở Việt Nam: Thực trạng và giải pháp. *Tạp chí Quản lý Nhà nước*, 57-61.
6. Nguyễn Nguyên (2023). Đổi mới sáng tạo vì một Việt Nam xanh hơn. *Diễn đàn Doanh nghiệp*, 73-78.
7. Nguyễn Thị Hồng Nhung (2024). Tăng trưởng xanh và phát triển bền vững ở Việt Nam: Hàm ý chính sách cho doanh nghiệp. *Tạp chí Nghiên cứu Kinh tế*, 528, 55–63.
8. Phạm Quang Trung (2023). Đổi mới công nghệ xanh trong doanh nghiệp sản xuất ở Việt Nam. *Tạp chí Kinh tế và Phát triển*, 310, 34–42.